

Advies Zorginstituut Nederland in een geschil over de uitvoering van de zorgverzekering

De Stichting Klachten en Geschillen Zorgverzekeringen (SKGZ) heeft op 4 juni 2024 aan Zorginstituut Nederland (het Zorginstituut) advies gevraagd als bedoeld in artikel 114, derde lid, van de Zorgverzekeringswet (Zvw). Verzoeker en verweerder hebben een geschil over de vergoeding van het aanbrengen van twee implantaten in de onderkaak.

Bij de adviesaanvraag heeft de SKGZ een kopie van het dossier gestuurd. Het Zorginstituut brengt een voorlopig advies uit, dat nog aangepast kan worden als uit het verslag van de hoorzitting en/of aanvullende stukken nieuwe feiten of omstandigheden naar voren komen.

In artikel B.12 van de tussen partijen overeengekomen zorgverzekering is de aanspraak op mondzorg omschreven. Dit komt overeen met de Zvw.

Vooraf merkt het Zorginstituut nog op dat zijn adviestaak beperkt is tot de vraag of verzoeker aanspraak heeft op een verstrekking of een vergoeding op grond van de basisverzekering. Dit betekent dat het Zorginstituut twee vragen beantwoordt. Namelijk, of de zorg in geschil onderdeel is van het basispakket en vervolgens of verzoeker op deze zorg is aangewezen. Dit laatste is een medische beoordeling. Er is een BIG-geregistreerde medisch adviseur betrokken bij de beoordeling van het geschil. Het Zorginstituut baseert het advies op de beschikbare informatie in het toegezonden dossier.

Het advies van het Zorginstituut kan geen betrekking hebben op een beslissing van verweerder op basis van de aanvullende verzekering of coulance.

Situatie van verzoeker

Verzoeker heeft al bijna 60 jaar een kunstgebit in de bovenkaak. In de onderkaak ontbreken elementen. Verzoeker gebruikt ascal en heeft pericarditis doorgemaakt. Op 9 augustus 2023 is ten behoeve van verzoeker een aanvraag ingediend bij verweerder voor het aanbrengen van twee implantaten in de onderkaak.

De behandeld tandarts heeft op 30 augustus 2022 het volgende verklaard: "Advies van ons is totaal extractie onder waarna immmediaat prothese onder. Na halfjaar tot jaar consult implantologie onderkaak, waarna nieuwe boven en onder prothese. Patiënt zal bovenstaande met u bespreken. Indien u zich kunt vinden in bovenstaande plan, zien wij patiënt graag retour met immmediaat prothese."

Verweerder heeft de aanvraag voor het aanbrengen van twee implantaten in de onderkaak afgewezen. Verweerder voert hierbij aan dat tandheelkundige implantaten worden vergoed als sprake is van een zeer ernstig geslonken tandeloze kaak, waarbij de implantaten dienen ter bevestiging van een uitneembare gebitsprothese. Daarnaast moet uit de behandelhistorie blijken dat een definitieve gebitsprothese niet voldoet. Uit de ontvangen aanvraag blijkt dat dit bij verzoeker niet het geval is.

Juridisch kader

Uit artikel 2.7, lid 1, van het Bzv volgt dat mondzorg kan worden vergoed uit de basisverzekering bij een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp.

Hiervan kan sprake zijn bij een zodanige ernstige ontwikkelingsstoornis, groeistoornis of verworven afwijking van het tand-kaak-mondstelsel dat de verzekerde zonder de zorg geen tandheelkundige functie kan behouden of verwerven, gelijkwaardig aan die welke hij zou hebben gehad als de aandoening zich niet zou hebben voorgedaan.¹ Hieronder valt ook het aanbrengen van een tandheelkundig implantaat. Er dient dan sprake te zijn van een zeer ernstig geslonken tandeloze kaak en de implantaten dienen ter bevestiging te zijn van een uitneembare prothese.²

Beoordeling

De informatie in het dossier is tandheelkundig en juridisch beoordeeld.

Voor aanspraak op implantaten geldt dat sprake moet zijn van een zeer ernstig geslonken tandeloze kaak en dat door deze ernstige kaakresorptie geen tandheelkundige functie kan worden behouden, gelijkwaardig aan die van iemand in vergelijkbare omstandigheden, maar zonder deze aandoening (maatmanbeginsel). In de brief 'Aanspraak implantaatgedragen prothesen n.a.v. richtlijnen beroepsgroep' heeft het Zorginstituut hierover het volgende aangegeven:

"Naast de 'basiseis' van een ernstig geresorbeerde tandeloze kaak moet aan andere voorwaarden worden voldaan voor aanspraak op implantaten. Er moeten subjectieve en objectieve ernstige functionele tandheelkundige klachten bestaan. Voorts brengt het maatmanbeginsel mee, dat het gehele tand-kaak-mondstelsel bij de beoordeling wordt betrokken. Een verzekerde die pas kort tandeloos is, verkeert in een moeilijke overgangssituatie met, vooral in het eerste halfjaar, slinkende kaken na de extractie(s). Voor zo iemand is het ook moeilijk om te wennen aan een gebitsprothese. Sowieso zal eerst een situatie moeten worden bereikt met een conventionele gebitsprothese op gestabiliseerde kaken, waarvan de occlusie en articulatie op orde zijn.

(...)

Pas wanneer na herbeoordeling blijkt dat, ondanks het creëren van een, gezien de omstandigheden, adequate uitgangspositie langs conventionele weg, het niet is gelukt om een orale functie te verkrijgen, gelijkwaardig aan die van iemand zonder de ernstige kaakresorptie, komt een indicatie tot bijzondere tandheelkundige hulp in beeld. Er moet dan uitdrukkelijk worden getoetst aan een vergelijkbare situatie (maatman), niet aan een tandheelkundig optimale situatie."³

Verzoeker heeft een immediaatprothese. Voordat verzoeker in aanmerking kan komen voor een implantaatgedragen onderprothese dient er eerst een conventionele prothese geprobeerd te worden en volgt een periode van wennen aan de tandeloze situatie, te weten beperkt kauwvermogen en houvast van de prothese die steunt op het tandvlees. Pas wanneer met een conventionele prothese sprake is van een ernstige functiestoornis kan er sprake zijn van een (verzekerings)indicatie voor een implantaatgedragen prothese. Uit het dossier blijkt niet dat verzoeker een conventionele prothese heeft geprobeerd.

¹ Artikel 2.7, lid 1, sub a, van het Besluit zorgverzekering

² Artikel 2.7, tweede lid, van het Besluit zorgverzekering

³ Zorginstituut Nederland, 'Aanspraak implantaatgedragen prothesen n.a.v. richtlijnen beroepsgroep', 1 maart 2016. Te raadplegen via:
<https://www.zorginstituutnederland.nl/publicaties/standpunten/2016/03/01/aanspraak-implantaatgedragen-prothesen-n.a.v.-richtlijnen-beroepsgroep>

Conclusie

Op basis van de beschikbare informatie in het dossier is niet aangetoond dat verzoeker een (verzekerings)indicatie heeft voor het aanbrengen van twee implantaten in de onderkaak. Gelet op het maatmanbeginsel dient verzoeker eerst een conventionele prothese te proberen.

Advies

Het Zorginstituut adviseert op basis van de beschikbare informatie in het dossier het volgende:

Verzoeker heeft geen (verzekerings)indicatie voor de vergoeding van het aanbrengen van twee implantaten in de onderkaak ten laste van de basisverzekering.